

Entre poc i massa, la tala de la vegetació de sota les línies elèctriques

Gràcies a l'esforç de més de 3000 persones, el dia 30 de març d'enguany, l'entitat Sant Quirze del Vallès Natura amb la col·laboració de la Fundació Territori i Paisatge de Caixa de Catalunya, de l'Agència Catalana del Aigua i de l'Ajuntament de Sant Quirze del Vallès, va procedir a la plantada de 1.400 arbres, arbustos i herbes al torrent de la Betzuca (Terrassa), dins de la 1a Fase de la Recuperació de la Zona Humida de Can Poncic. Aquesta activitat va ser una de les 35 plantades que amb el nom de *Plantem el Futur* van promoure la Fundació Territori i Paisatge i Catalunya Ràdio per celebrar, respectivament, el 10è i el 25è aniversari. La delegació del Bages de la ICHN va participar en l'organització de les plantades de Manresa i de Santpedor.

Nens i adults van fer de la plantada un acte engrescador i magnífic, on tots junts van treballar per a la recuperació d'un espai fluvial, en una festa lúdica, sensibilitzadora i educativa, però, malauradament, un 30% de la plantada està avui totalment arrasada perquè el dia 31 de juliol, una empresa subcontractada per Fecsa Endesa va procedir a tallar arran de terra tota la vegetació que van trobar sota i a la vora de les línies elèctriques. Probablement aquesta actuació va crear un sentiment de frustració i de presa de pèl entre la majoria participants en la plantada.

En el cas dels arbres de ribera, l'acció de Fecsa Endesa té una justificació, perquè aquest arbres creixen ràpid i amb pocs anys podrien arribar a tocar les línies. Si l'entitat Sant Quirze del Vallès Natura va plantar arbres sota les línies elèctriques, al meu parer, va cometre una equivocació. És normal que les companyies elèctriques no vulguin tenir sota les seves línies arbres que aviat podrien arribar a tocar-les. En canvi, trobo totalment absurd, inútil, malbaratador i contraproduent que es dediquin a tallar els arbustos i les herbes que creixen sota els seus cables.

Arreu de Catalunya hi ha amples franges de terreny situat sota les línies d'electricitat on la vegetació és més baixa que la del seu entorn. Una gran xarxa de corredors amb poca massa vegetal recorre el país, travessant territoris coberts de boscos o vegetació arbustiva. Això és així perquè, des del voltant de l'any 2000, la vegetació que creix sota les línies elèctriques és tallada periòdicament. Aquestes actuacions es fan amb la intenció d'evitar que els cables elèctrics entrin en contacte amb les plantes i, per aquest motiu, siguin causa d'incendis forestals. Sobre el paper això sembla una acció lloable, però, quan hom s'ho mira sobre el terreny, veu que molt sovint està mancada de tota lògica: els tècnics de les companyies elèctriques sovint ho fan arrasar tot, a vegades desafiant forts pendents, sense tenir en

compte la relació entre l'altura dels cables elèctrics i l'altura màxima que pot assolir la vegetació tallada.

Denses garrigues que protegeixen de l'erosió vessants assolellats, pedregosos i molt inclinats, garrigues que en aquestes condicions difícilment superaran mai els dos metres d'altura, són estassades periòdicament amb la intenció de protegir cables situats normalment a més de vuit metres del terra. Si estan sota les línies elèctriques, el mateix tracte que les garrigues reben les brolles de romaní esclarissades de menys d'un metre d'alçada mitjana, autèntiques pioneres de les terres més pobres, que en millor dels casos podrien arribar amb el temps a fer un metre i mig d'alt. Vells arbres, a vegades singulars, que ja creixien molt poc en alçada, han estat talats per tal d'evitar el seu altament improbable contacte en un futur amb cables situats més de cinc metres més amunt que el punt més alt de les seves capçades.

Després de preguntar als tècnics responsables sobre els criteris que segueixen en aquestes actuacions, es van limitar a dir-me que ells compleixen la normativa i punt. M'agradaria parlar amb les persones que van fer aquesta normativa i preguntar-los si, a l'hora d'elaborar-la, van tenir en compte quina és l'alçada màxima que pot atènyer cada tipus de vegetació, si saben que d'arbres vells en tenim molt pocs i que creixen molt poc, i si saben que tallant vegetació llenyosa innecessàriament afavoreixen l'erosió i el creixement de les herbes que, quan s'assequen a l'estiu, constitueixen la matèria vegetal més inflamable que hi ha, amb la qual cosa resulta que es gasten diners per aconseguir el contrari del que es vol.

Tallar periòdicament sota les línies elèctriques la vegetació llenyosa que, per la naturalesa de les plantes que la formen o per la qualitat del sòl on arrela, mai no arribarà ni a acostar-se als cables elèctrics que té al damunt, a més d'afavorir l'erosió i fer que augmenti la inflamabilitat, també afavoreix el pas de les motos de trial, cosa que fa que l'erosió augmenti molt. Per sort, a Andorra aquest despropòsit no es comet. En entrar al petit principat, s'atura en sec la tala de vegetació baixa de sota la línia elèctrica que puja de la Seu d'Urgell. Aquesta vegetació és un alzinar esclarissat amb boix que, com que arrela sobre un sòl molt rocós en una zona de fort pendent, pràcticament no creix en alçada. Vivim en un país en què massa sovint es passa d'un extrem a l'altre, es passa de tenir cables elèctrics sense aïllar perduts entre el brançam dels pins a tallar mates de romaní per protegir línies d'alta tensió. Sembla que comptin més les accions simbòliques, les que es veuen molt i, suposadament, fan guanyar vots, que no pas les realment útils. Un cop constatada l'existència d'un estat d'opinió que fa

responsable les companyies elèctriques de força incendis forestals, als polítics els cal actuar, però, sobretot, el que els cal és que es noti i se sàpiga que han actuat. Els diners que es destinen a tallar mates de romaní és podrien destinar a fer baixar la inflamabilitat del bosc afavorint, mitjançant tals selectives, els arbres de fulla caduca en detriment dels pins, a aclarir les extenses poblacions de pins nascuts espontàniament després dels grans incendis, que creixen amb densitats de fins a sis individus per metre quadrat, i a crear franges de vegetació poc densa al costat de determinades carreteres per tal que, en cas d'incendi forestal, constitueixin punts accessibles on el foc sigui fàcil d'apagar.

Un altre exemple de política contradictòria d'aparador és la plantació d'arbres a talussos i terraplens en trams boscosos de carreteres com ara l'eix

Transversal o l'eix del Cardener. Resulta que, per una banda, com a mesura preventiva de l'expansió dels incendis forestals, s'autoritzen rompudes per trencar la continuïtat del bosc i, per l'altra, l'estreta franja de poca biomassa del voltant de la carretera, una àrea accessible on en cas de foc seria fàcil parar l'avanç de les flames, es reforesta, a vegades de forma densa, sense reparar en costos de viver, transport, plantació i reg durant els primers anys. En pocs anys es va passar de la pràcticament nul·la actuació revegetadora de l'autopista de Terrassa a Manresa (inaugurada el 1989) a l'excés de zel de l'eix Transversal (inaugurat l'any 1998). Des d'una perspectiva històrica, en temes de protecció del medi ambient anem bé, però, si s'invertissin els diners de forma adequada, podríem anar molt millor.

Florenci Vallès i Sala

Brolla de romaní de Súria (Bages) amb marques clares d'erosió afavorida per les tallades periòdiques que pateix pel fet de créixer sota una línia elèctrica. És evident que, per molt que creixin els romanins, mai no s'acostaran gens als cables. Quin sentit té tallar-los?